

Gedragcode mededingingsrecht NVZ, NCV en NAV

Uitgangspunt

Deze gedragscode beschrijft de manier waarop NVZ, NCV en NAV omgaan met de regels van het mededingingsrecht. Hij is bedoeld als leidraad voor iedereen die betrokken is bij het werk van de verenigingen: de medewerkers van het verenigingsbureau, maar bijvoorbeeld ook bestuurs- en commissieleden (“deelnemers”).

NVZ, NCV en NAV willen niet betrokken zijn bij besprekingen of besluiten waar de regels van het mededingingsrecht worden overtreden. NVZ, NCV en NAV hechten veel waarde aan een goed werkende, concurrerende marktomgeving en beperken hun taak tot het bewerkstelligen van gunstige randvoorwaarden voor de gehele branche en het verstrekken van informatie.

Medewerkers en bestuurs- of commissieleden van NVZ, NCV en NAV zijn verplicht inbreuken (ook twijfelgevallen) te melden bij de directeur, die indien noodzakelijk het bestuur zal informeren en in overleg extern juridisch advies zal inwinnen.

De gedragscode zal worden aangepast aan relevante wijzigingen in het mededingingsrecht of de NMa-richtsnoeren.

Aanleiding

Sinds 1998 is de nieuwe Mededingingswet van kracht. Deze is gebaseerd op Europese regels, waarin verboden mededingingsafspraken als volgt worden omschreven:

‘Verboden zijn overeenkomsten tussen ondernemingen, besluiten van ondernemersverenigingen en onderling afgestemde feitelijke gedragingen van ondernemingen, die ertoe strekken of ten gevolge hebben dat de mededinging op de Nederlandse markt of een deel daarvan wordt verhinderd, beperkt of vervalst.’

Bij overtreding van de spelregels kan de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) boetes opleggen tot maximaal 10 % van de omzet van de aangesloten leden van een brancheorganisatie. Het is dus belangrijk om zorgvuldig met deze regelgeving om te gaan: vandaar deze gedragscode. Dit is een aanvulling op de statuten en het huishoudelijk reglement.

Gedragscode

Voorafgaand aan vergaderingen:

- dienen deelnemers geen onderwerpen te agenderen waarvan vaststaat of vermoed kan worden, dat de bespreking hiervan noodzakelijkerwijze een mededingingsbeperkend karakter heeft.

Tijdens vergaderingen:

- zodra er concurrentieverstorende onderwerpen worden besproken, dienen deelnemers een waarschuwing uit te spreken en laten zij deze besprekingen stopzetten;

- als de vergadering een dergelijke waarschuwing negeert, dienen deelnemers de vergadering te verlaten.

Inbreuken (ook twijfelgevallen) worden voorgelegd aan de directeur van NVZ, NCV en NAV. Als de bespreking van het voorval leidt tot de conclusie dat er inderdaad sprake is van een mededingingsbeperking, zal NVZ, NCV of NAV zich van de bespreking/de besluitvorming distantiëren door een besluit van het bestuur. Bij een verschil van mening tussen het bestuur en de betrokkenen, geeft het advies van een onafhankelijke deskundige de doorslag.

Buiten een vergadering:

- mogen deelnemers geen aanbevelingen of mededelingen doen aan leden, mondeling noch schriftelijk, die mededingingsbeperkend zijn;
- mogen deelnemers geen afspraken met derden maken die de werking van de markt verstoren, en dienen zij zich in ieder geval te onthouden van dergelijke afspraken **namens** de vereniging;
- mogen deelnemers geen stukken opstellen of verspreiden met concurrentiebeperkende onderwerpen.

Overtreding van de voorschriften uit de mededingingswetgeving kan grote financiële en publicitaire gevolgen hebben voor NAV, NVZ of NCV. Daarom kan het niet handelen conform de procedure en de richtsnoeren arbeidsrechtelijke gevolgen hebben voor betrokken medewerkers van het verenigingsbureau.

Richtsnoeren voor functioneren brancheorganisaties

De hierna volgende richtsnoeren zijn niet limitatief en slechts indicatief van aard. Ze zijn gebaseerd op de richtsnoeren die de NMa heeft afgegeven voor het functioneren van brancheorganisaties. Voor alle vermelde richtsnoeren geldt dat er juridisch advies moet worden ingewonnen als er twijfel bestaat over de interpretatie van een concreet geval, voordat er actie wordt ondernomen of voordat men overgaat tot besluitvorming.

Verboden zijn:

- **Prijsafspraken**, margeafspraken, afspraken over kortingspercentages en andere prijsgerelateerde onderwerpen.
Voorbeeld: uitwisseling van lijsten met prijsinformatie tussen deelnemers aan een vergadering is niet toegestaan. Ook inventarisaties om te komen tot een benadering van een gemiddeld prijsniveau zijn verboden.
- **Adviesprijzen** uitgevaardigd door een brancheorganisatie
- **Marktverdelingsafspraken** (horizontaal)
Uitzondering: verticale afspraken, dat wil zeggen afspraken tussen uw toeleverancier en uzelf of tussen u en een afnemer, voor zover zij voldoen aan de vereisten van de Europese groepsvrijstelling (verordening 2790/1999).
- **Gemeenschappelijke leveringsweigering**-afspraken

Toegestaan onder voorwaarden, omdat het mogelijk mededingingsbeperkend is:

- **Omzetstatistieken**, mits het gaat om geaggregeerde gegevens die niet herleidbaar zijn tot een onderneming en de desbetreffende gegevens niet het marktgedrag van de ondernemers beïnvloeden. Dit risico wordt kleiner geacht naarmate de gegevens ouder zijn, het aantal deelnemers groot is en de markt voldoende actieve deelnemers kent.

Het verzamelen van gegevens en het opstellen van algemene marktstatistieken zal in het algemeen dan ook geen probleem opleveren.

- **Informatieuitwisseling in algemene zin** onder voorwaarden (zie Omzetstatistieken).
- **Kwaliteitsregelingen** met een zodanig aantal deelnemers dat er invloed op de markt merkbaar wordt, moeten getoetst worden op twee aspecten:
 1. bevat de regeling zelf geen mededingingsbeperkingen?
 2. is de regeling toegankelijk voor iedereen die eraan wil deelnemen?

Verder moeten de eisen objectief zijn en eerlijk worden toegepast, en dient er een laagdrempelige en onpartijdige procedure te zijn voor oplossing van geschillen over deelnamekwesties.

Er zijn gevallen bekend waarin het lidmaatschap van een branchevereniging door de NMa vergelijkbaar wordt geacht met het kunnen deelnemen aan een kwaliteitsregeling (bijvoorbeeld bij de BOVAG). Dit betekent dat er zorgvuldig moet worden omgegaan met lidmaatschapsaanvragen.

Verantwoording

Deze gedragscode is mede gebaseerd op de NMA Richtsnoeren samenwerking ondernemingen, BOVAG Procedure Mededingingsrecht, Verbond van Verzekeraars Model-complianceregeling Mededinging.